

Tercer sector: servei social o recurs barat?

El passat 10 de juny, representants de les més de quaranta entitats sense ànim de lucre de les Illes Balears que es dediquen a l'acció social han fet públics els greus problemes financers que pateixen, i que es resumeixen en un deute acumulat de les administracions públiques superior als deu milions d'euros. El mateix dia es van reunir amb el president del Govern, Francesc Antich, que es va comprometre al pagament, abans d'un mes, d'una part d'aquesta quantitat

Solidaris

Text: **Miquel Àngel Maria**

PALMA No es tracta d'un problema nou, ni del Govern actual. El retard en els pagaments a les entitats socials per part de les administracions públiques és una dinàmica que s'arrossega des de fa anys. Els responsables de les entitats n'estan cansats, i exigeixen solucions.

El mes de juliol de 2008, la Mesa del tercer sector de les Balears va mantenir una reunió amb el president Francesc Antich per exigir-li un pla de suport i l'equiparació pressupostària amb altres sectors, com l'industrial o el de serveis, així com també més visibilitat i reconeixement per les activitats que desenvolupen, moltes de les quals són responsabilitat de l'Administració. Un any més tard, i davant l'increment del deute, les entitats insisteixen en aquestes reivindicacions. Per a Miquel Puigròs, de la Xarxa d'economia solidària i alternativa (REAS), calen solucions per rompre aquesta dinàmica i evitar que es repeteixi. Antich es remet a la nova llei de serveis socials, aprovada pel parlament dia 2 de juny, i al pla estratègic que s'ha d'elaborar en un termini de devuit mesos és de l'aprovació de la llei.

S'ha de reconèixer la feina

Però més enllà d'aquest problema, gens anecdòtic, ja que afecta la solvència de les entitats i les obliga a suportar una enorme càrrega financera, el tercer sector pretén que es reconegui la tasca social que duu a terme. No volen ser l'excusa fàcil per tal que les administracions públiques contractin serveis a baix

preu. Es neguen a ser empreses de treball temporal al servei de les administracions. Per responsabilitat i per principis, no volen tenir personal contractat en condicions precàries, i denuncien l'abisme salarial existent entre els tècnics de les administracions i aquells que fan una feina igual o semblant en el tercer sector.

Un espai propi

D'altra banda, aquestes entitats defensen un espai propi, distint de l'empresa privada i del sector públic. Recorden que els treballadors d'aquesta àrea són persones especialment motivades i amb un alt component de vocació i compromís personal. I consideren que no ha de ser tractat per les administracions com una ganga, sinó com una oportunitat de servir millor els ciutadans.

Les entitats del tercer sector, com qualsevol empresa, també tenen fronts oberts de discussió i negociació amb els seus treballadors per la millora de les seves condicions laborals. Això no obstant, la crítica a les administracions públiques, tant per la utilització de les entitats socials com un recurs barat, com pel problema del deute acumulat, uneix directius i treballadors en una reivindicació compartida.

Arran de la notícia publicada per *dBalears* sobre la roda de premsa en què les entitats que es dediquen a acció social exposaren la seva problemàtica, un treballador d'una entitat ha escrit el següent comentari a *dBalears* digital (<http://dbalears.cat/actualitat/Balears/les-administracions-deuen-10-milions-a-la-xarxa-social.html>): "A què esperen les institucions per pagar els deutes que tenen? La majoria d'aquestes entitats, a part de ser unitats financeres de l'Administració, són les que solucionen problemes de tipus social a les institucions". •

Josefina Santiago

CONSELLERA D'AFERS SOCIALS, PROMOCIÓ I IMMIGRACIÓ DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

“Cal reconèixer la feina que han fet fins ara les ONG”

Les entitats socials es queixen que cobren tard i malament...

Les entitats viuen en la inseguretat de no saber quins recursos tindran cada any ni quan cobraran. Per la via de les subvencions, certament, tenen tota la raó de queixar-se del temps excessiu que passa entre la convocatòria, la presentació del projecte, la resolució i el cobrament, i a la fluctuació de rebre un finançament irregular per mantenir unes mateixes activitats. Pens que cal reservar el model de subvencions

per a accions puntuals o per obrir camins d'innovació, i no dedicar-les al sosteniment regular de serveis. Per això, tenim la via de la concertació. Aquí, la normativa europea i la llei de contractes no ens permeten discriminar la iniciativa privada lucratiua, l'empresa convencional. Així doncs, calia ser creatius, havíem de cercar una manera per mantenir la tradició i el patrimoni de treball i experiència de les entitats del tercer sector d'acció social.

I heu trobat aquesta fórmula? Què aporta la nova llei de serveis socials?

Sí, hem trobat un camí, que ens sembla correcte, transparent i facilitador. El pla estratègic que determina la nova llei de serveis socials ha d'establir una cartera de serveis: el Govern indicarà quins són els àmbits d'actuació preferent i les necessitats, en cobrirà directament una part, i l'altra, molt important en àmbits com la discapacitat o la lluita contra la pobresa, serà encomanada direc-

Josefina Santiago.

tament a les entitats que durant anys han demostrat la seva solvència i capacitat. Als pressupostos generals de la Comunitat Autònoma s'inclouran les partides nominatives específiques per

aquestes entitats per tal que, de manera regular i amb garanties, puguin continuar desenvolupant aquestes activitats, sàpiguen amb anterioritat de quins recursos disposaran i que cobrin dins uns terminis raonables.

És a dir, que optau per la continuïtat de la iniciativa social en la gestió de serveis.

Sense perjudici que les administracions públiques vulguin incrementar la gestió directa dels serveis socials, està clar que cal reconèixer la feina feta fins ara per les ONG, la seva aportació específica al benestar social. Aquestes entitats tenen dret a la gestió de serveis públics, hi han de poder participar, la seva aportació no té per què limitar-se a opinar o reivindicar millores socials, també és positiu que la societat civil, a través de les seves entitats, es responsabilitzin en la gestió de determinades activitats. •

Edita Navarro, a l'esquerra, amb Francina Armengol i Josefina Ramis.

Edita Navarro

DIRECTORA GENERAL D'INTRESS

“Si l'Administració no paga, això ens crea un problema”

PALMA L'Institut de treball social i de serveis socials (INTRESS) és una associació sense fins lucratiu i d'àmbit estatal que treballa en el sector del benestar social. Va néixer a Barcelona el 1984 i Edita Navarro n'és la directora general.

La contractació externa de serveis socials per part de les administracions, representa una privatització d'aquests serveis?

Hi ha diferents modalitats de contractació de l'Administració amb la iniciativa privada, amb ànim

de lucre o sense. Quan l'Administració manté la competència pública establerta per llei, la titularitat del servei, la capacitat normativa, planificadora i inspectora, en cap cas no es pot parlar de privatització, ja que l'Administració l'únic que fa és treure a contractació externa la gestió d'un servei. Una altra cosa és que l'Administració doni subvencions a la iniciativa privada perquè aquesta dugui a terme una activitat sense un control tan directe. Allò cert és que cada vegada es tendeix a fer desaparèixer més aquesta se-

gona modalitat.

Però les entitats es queixen que l'Administració no compleix amb puntualitat amb la seva part. Han de fer de banc a les administracions?

Dins qualsevol relació client-proveïdor s'ha de negociar el temps de pagaments, i és lògic fer-ho també dins el camp de l'acció social. L'Administració sovint abusa de l'allargament del termini de pagaments. El que dins qualsevol relació comercial podria ser un temps lògic, 60 o 90 dies, en el nostre cas de vegades passa a 360

dies, o fins i tot més. Entre el setanta-cinc i el vuitanta per cent dels nostres pressupostos són per pagar el personal; com tothom, pagam els treballadors cada trenta dies. Si les administracions no ho fan puntualment, és evident que això ens crea un problema.

D'acord: les administracions paguen tard. Però... també paguen poc? És el tercer sector un recurs barat per a l'Administració?

Molts treballadors nostres fan la mateixa feina que el personal de l'Administració i, a més, moltes vegades fem les feines que ella no vol fer, per exemple en horaris d'horabaixa o altres, i pràcticament sempre cobrant menys. Per tant, sí realment som un recurs barat per a l'Administració. I si tenim en compte el valor afegit del tercer sector, per l'entrega vocacional i la voluntat de servei, encara més. Així i tot, hi ha gent a les administracions que considera que si ho fessin elles s'estalviarien diners, perquè diuen que als contractes de serveis s'ha de pagar un plus per la gestió. Bé, això implica desconeixement. Una treballadora familiar, per exemple, no és sols la feina que fa. Hi ha, a més, dels costos directes, els de formació, la planificació dels horaris, les substitucions per malaltia i vacances... Tot això a l'administració també hi és, però la seva fragmentació departamental fa que tots els costos indirectes siguin més difícils de localitzar; al final, el preu real del servei pot resultar pràcticament invisible. En el cas de la concertació externa, tot és més fàcil de definir, de valorar i també de quantificar. Però en qualsevol cas, és més barat que si ho fa l'Administració directament. • **dB**

L'APUNT

Un sector emergent

Les entitats sense ànim de lucre que es dediquen a l'acció social a les Illes Balears estan organitzades entorn a set xarxes o plataformes: EAPN Illes Balears. Xarxa per a la Inclusió Social; FEAPS Balears/FOQUA. Federació Balear d'Organitzacions en favor de les persones amb discapacitat intel·lectual/Fòrum per la Qualitat (patronal d'entitats de discapacitats); FEIAB. Federació Balear d'Entitats d'Atenció a la Infància i Adolescència; FESSMM. Federació de Salut Mental de Mallorca; Coordinadora de Discapacitats; REAS Balears. Xarxa d'Economia Alternativa i Solidària; UNAC. Unió de Asociaciones y Centros de Asistencia a Minusválidos de Baleares.

En conjunt, són més de quaranta entitats, unes més grans i presents en tot el territori, i d'altres de caràcter més local o de volum més discret. La seva característica comuna, a més del caràcter no lucratiu, és l'objectiu d'arribar als sectors més desfavorits de la societat. Es tracta d'un sector social i econòmic en franca expansió. Avui, a les Balears, aquestes entitats donen feina a més de 3000 treballadors, la majoria amb contractes laborals indefinits, atenen més de mig milió d'usuaris i l'any 2008 han gestionat un pressupost global de més de 80 milions d'euros. •